

Jekamba nindisik Pol yanga Tesalonaikak lindanjik or kayeri

¹ An Pol, Sailas fre Timoti nga ni lihi, jekamba kason jir sios yanga Tesalonaikak lindanjik amu kayenduwa. Jir Avui Wasilaka nga Wasilaka nihi Jisas Kraiss nga tiyanda ma jira. ² Jirnjik Avui Wasilaka nihin a sawenak or nga Wasilaka Jisas Kraiss nga waprupshi frihi nga waphimbiji frihi nga fri halashinak jihik si naka.

Tesalonaikak fehenda ma ondo nomorawu si talari wolo kwambuk sindari lir

³ Jisasin hishindiyananda ma jirin, Avui Wasilakan ji hishiowenda nombo nga, jihi ambek ji anarupshinda nombo nga, osmu wasilakak nanduwa. Oson ni misihi ermbe ermbak jirin ni hishihi, Avui Wasilakan armesarmek ni mbanda nir. ⁴ Os sios anandik ni iwa wolo erem ji unda oson ni sawehe hi jihin ni hauowenda nir. Nir mbele mbele ma kava jirin li unda nga, nomorawu os orok ji kishanda nga, ni sawehe karem ni mbanda nir, ♦ Tesalonaikak fehenda ma ondo kwambuk li sihi, nomorawu lihik si talawan kishanda lir, ♦ karem ni mbanda nir.

⁵ Avui Wasilakan yawur ji tiyanda osik nomorawu jihik talawak ji kishanda oso osmu mukunduwa, Avui Wasilaka mbele mbele ni

undan armek or oweioweiheyeye kormbak or mbakwan. Jir orin ji hishiowenda osik or mbanak hevenik ikwa jir. Hako ma ol orin kumasinda ondo or mbanak hik ikwa lir. ⁶⁻⁷ Os Wasilaka Jisas hevenin or halaha kormbak hi ukruharanda nindik or tawa wolo, ensel orhi kwambu ngashi ondo nga takwa ri. Oso wolo Avui Wasilaka or ushinak nomorawu os ji kishanda oso mendek si nanak jir nga nir nga jipjip ni likwa nir. Uhu ma ol jirin kavakavak unda ma ondon wasan or hanak, nomorawu kava indingan ermba ermbak er kishakwa lir. Os erem or ukwa oso mainomendingak or mbaha or ukwa sir. ⁸ Os erem si nakwa wolo ma ol Avui Wasilakan tiyawkwak hishinda ambu ondo nga Wasilaka Jisas Kraisi mashi orhin misikwan turanda ondo nga nor unak kavak nakwa lir. Uhunda ma ondo avak wasa lihin erem lakwa lir. ⁹ Ma ol erem nanda ma ondo avak Avui Wasilaka or mbashinak, orin li halaha, kwambu orhi os ukruharanda ngashi nga li halaha, home mendek li i lihi, nomorawu wasilaka oson ermba ermbak er kishakwa lir. ¹⁰ Wasilaka nihi Jisas avak or tanak ma ol orin hishiowehe orhi mak nahanda ondo amber hi orhin metenjek li hauowehe rupkapshikwa lir. Unak jir er nga rupshikwa jir. Mberem ushiwak? Jir Avui Wasilakahi mashi os jihi nindik ni sawerin ji misihi kwambuk toltangriri jir.

Avui Wasilaka Tesalonaikak linda man or jelyakmbaha Pol le orin li saweri

¹¹ Nir ermba ermbak Avui Wasilaka jirin or jelyakmbaha nimu sawenduwa. Ushinak mbele mbele jivi os ji ukmbaha or mbahanda nom ji uka. Erem ji uhu avak misokome orhik jivik ji naka. Avui Wasilaka kwambu orhin jirin or hakmbaha nimu sawenduwa. Ushinak nombo os orin ji hishiowenda jihi oso si unak jivijivi os ji ukwak ji hishinda nom ji uka. ¹² Jisas Kraisa Wasilaka nihi God indinga oto waprupshi orhi jihik si nashihindak, Avui Wasilakan nimu sawenduwa. Unak hulaima nokopma jirin li heyehe Wasilaka nihi Jisashi hin li hauowenak, or nga hi jihin or hauowekmbahan.

2

Ma or man unak Avui Wasilakan li kumasikwa ma avak talakwa ri

¹ Jisasin hishindiyananda ma jirin, mashi las ni sawekwa karem. Wasilaka nihi Jisas Kraisa avak or taha nirin larandirsakwa ri. Mambla jihin armek ji owehe, mashi nihi kason ji misi. ² Ma lal avak li taha karem mbakwa lir, ♦Wasilaka angop indik tari ri, ♦ karem haimba handambakwa lir. Hako erem li mbanak ji misihi, ji lishnyamashnyaha, wavu musha mushak ji hishiwa hala. Hovok ma lal li taha karem mbakwa lir, ♦Wasilaka angop indik tari ri. Masikome Avui Wasilakahi or sauhashiwak karem amu sawenduwa, ♦ karem haimba handambakwa lir. Hako erem li mbanak ji misihi ji lishnyamashnyaha wavu musha mushak ji hishiwa hala. Hovok ma lal li taha karem mbakwa lir, ♦Wasilaka angop

indik tari ri. Ma lar or sawerik a misihindak amu sawenduwa. ❖ Karem li mbanak erem li mbawan ji misihi ji lishnyamashnyaha wavu musha mushak ji hishiwa hala. Hovok ma lal li taha karem mbakwa lir, ❖ Wasilaka angop indik tari ri. Pol karem or kayeshirik a heyehendak amu sawenduwa. ❖ Karem li mbanak erem li mbawan ji misihi ji lishnyamashnyaha wavu musha mushak ji hishiwa hala. ³ Avak ji halanak ma lal jirin li haimba handambawa hala. Ji misi, Wasilaka os or takuna wolo, mbeek men er nakwa ambu sir, wahau. Masmam ma ol Avui Wasilakan hishindiya ondo mushak mashi orhin li mblarna ermbehe orin kumaifakwa ola. Unak ma kava indinga or tala nor mbanak, ma musha Avui Wasilakan kumaifakwa lir. Hako ma kava oto Avui Wasilaka angop mas or mbahandari hom, kumak avak hik or ihi kavak nakwa ri. ⁴ Ma kava oto kormbak or talawa wolo, malakamak or naha hi orhin orhinjik or hauowehe, mbele mbele amber or mbashinak orhi siyokop sikwa lir. Uhu mbele mbele amber ol ma ewe li lotu undan pantlekwa ri. Uhu tempel aka Avui Wasilakahik or layi lihi karem mbakwa ri, ❖ Antonom god anira. ❖

⁵ Hako jir nga na liri wolo, mbele mbele kando talakuri angop a sawerik ji mistakori sir. Mashi os a saweri am ji hishari os mo? ⁶ Angop ji heyenda sir, ter wolo mbele las os ma kava oto kormbak or talakwa nombon osmu arangonduwa. Hako Avui Wasilaka os or mbahanda wolok si nanakop, kormbak talakwa ri. ⁷⁻⁸ Hako ter

Laulaka ormu siyok wayok lerawun landuwa. Hulaima nokopman or mbaskashinak Avui Wasilakahi mashin li mblarna ermbekmbaha ormu lerawun landuwa. Erem siyok wayok or laha inak ma or nombon arangowa ma oto ishinakop, ma kava oto kormbak talakwa ri. Hako Wasilaka nihi Jisas ukruharanda nga kormbak or talaha or sumandama ushinak hakwa ri. Uhu ukruharanda orhi oso avak si unak, kava indingak nakwa ri. ⁹ Os ma kava oto kormbak or talakwa wolo, kwambu Laulakahik talakwa ri. Uhu Laulakahi kwambu orok lerawu wasilaka ma undahi ambu ondon or uhu mbele mbele apsham apshamhi nga ukwa ri. ¹⁰ Uhu os or mbafirimbanda kava orhik avak or haimba handambanak, ma ol mashi Avui Wasilakahin mblaranda ma ondo avak nombo kava orhi oson li tiya ihi kavak nakwa lir. Mberem ushiwak? Avui Wasilaka lirin or jivinakunda mashin li misiri sir. Hako mbeek li tiyakurik hishiri ambu lir. Lir mashi oso mbafirimbanda mashi, karem mbanda ola. ¹¹ Uwa osik Avui Wasilaka hishiyarinda lihin or tolo ambasikwa lir. Ushinak mbafirimbanda mashi oso li misihi, mashi omendinga sir, karem mbakwa lira. ¹² Lir kavakava nom li ukmbaha li rupshihi mashi omendingan misindiyanda ambu lir. Unda osik os Avui Wasilaka mbele mbele li unda undan or oweioweihyehe nor mbawa wolo, avak os li unda wasa kava lihin or hakwa lir.

Avui Wasilaka jirin or jivinakmbaha angop or kamahanda jir

¹³ Hako Jisasin hishindiyaanda ma jirin, Avui Wasilaka jirin wapnuku orhik owenda ri. Uhunda osik ermba ermbak jirin ni hishihi orin armesarmek ni mbanda nir. Mberem ushiwak? Mbele mbelen or u namber, jirin or jivinakmba kamari ri. Ushinak mashi orhi omendingan ji misindiyaha misokome orhik jivi mende indingak ji nakmbaha Masikome orhin jirin ormu hara. ¹⁴ Avui Wasilaka jirin or usharik ji rari karem. Mashi jivi Jisas Kraishin ni sawerik ji misihi os jimu orhik tara. Unda osik jir Jisas Krai Wasilaka nihi nga nakrem ukruharanda orhik likwa jir. ¹⁵ Uwa osik Jisasin hishindiyaanda ma jirin, jir avak kwambuk ji sika. Mashi Avui Wasilakahi angop ni sawerik ji misinda nga jekambak ni kayeshirik ji heyenda nga ji tiyaka.

¹⁶ Avui Wasilaka nga Jisas Krai Wasilaka nihi nga opmu jir nga nir nga wapnuku frihik owenduwa. Uhu waprupshi frihi nirin fri hashihindak, sunguwavu nihi ermba ermbak osmu mbornanduwa. Ushiwak os jipjip ni likwa wolo oson ni nikishihi nimu rupshinduwa. ¹⁷ Frir jirin fri jelyashinak wavu jihi kwambuk si nanak, mashi jivijivi nom ji mbaha mbele mbele jivijivi nom ji uhu ji liyaka.

3

Avui Wasilakan ji sawenak avak nirin or jelyaka

¹ Jisasin hishindiyaanda ma jirin, mashi las jirin ni sawekwa karem. Jir avak Avui Wasilakan ji

sawenak nirin or jelyaka. Unak mashi Wasilakahin yanga yangak ni sawenak, ma mushak li misi li tiyaha mashi orhin li hauoweka, os jir misindiyaha mashi orhin ji hauowenda hom. ²Uhu Avui Wasilakan ji sawenak os ma kava ondo nirin kavak li nakwa nombo oson or arangoshinak ni lika. Mberem ushiwak karem ni mbandu? Angop ji heyenda sir, ma lal mbeek Jisas Kraisin hishindiyananda ambu lir. Ma ondo olmu nirin kavak nakmba unduwa. ³Hako Wasilaka ome omekop or mbaha os or mbawa hom unda ri. Uwa osik angop ji heyenda sir, kwambu orhin jirin or haha or arangoshinak likwa jir. Unak Laulaka mbeek jirin kavak nakwa ambu ri. ⁴Kwambu mendek karem nimu hishinduwa, jir Wasilakan ji hishindiyananda osik, mbele mbele os ji ukmba ni sawewan ukwa jir, os ermba ermbak ji unda hom. ⁵An jirnjik Avui Wasilakan amu sawenduwa. Ushinak jirin or sauhashinak man wapnuku orhik or owenda hom jir nga ma anandin wapnuku jihik ji owekmbahan. Krai nomorawun men mayam or kishanda hom jir nga nomorawun men mayam ji kishakmbaha amu sawenduwa.

Halanak ma amber lerawun li laha lihinjik akwan li frungawu li aka

⁶Jiasin hishindiyananda ma jirin, Jisas Krai Wasilaka nihi kwambu orhik jirin kwambuk nimu sawenduwa. Os Jiasin hishindiyananda ma jiri lal lerawun li lakwan li halaha men li sauhomboho mashi kas ni sawewan mbeek li misindiya nahi ambu, jir lir nga nakrem ji liwa

ji hala. ⁷ Os ni landa hom ji lakwa nombo angop ji heyenda sir. Os jir nga ni liri wolo nir mbeek men ni liyandari ambu nir. ⁸ Nir mbeek akwa jihi lal men ni mbarik ji harik ni andari ambu nir, wahau. Las avak wavu jihi kavak si nanda ngashi, karem ni hishihi, lerawu havan niri tandin ni laha, akwa nihin nihinjik ni frungawundari nir. ⁹ Nir aposel Kraishi nir. Nir kwambu ngashi nir. Unda osik akwan ni silirik ji handahik ni nari nir. Hako, wahau. Ni silindari ambu nir. Mberem ushirik? Nir ni hishiri, tos nir linda hom ji likmbaha ni hishiri nir. Las avak akwanjik jirin ni silinak ji heyehe jir nga erem ma anandin ji silinda ngashi. Karem ni hishihi mbeek akwanjik jirin ni silindari ambu nir. ¹⁰ Os jir nga ni liri wolo nir mashi karem jirin ni sawendari nir. Os ma lar sauhomboya nahi, avak akwan orin ji hanak or awa hala. ¹¹ Hako ter ni misiwa jihi lal, men olmu lihi yanduwa. Lir mbeek lerawu las landa ambu lir. Lir lihinjik lerawun lakwan li halashihi, olmu ma lawa yejen heilakailambaha yanduwa. ¹² Erem nanda ma ondon kwambu Wasilaka Jisas Kraishik amu sawenduwa, ♦ Jir jihinjik lerawun ji laha akwan ji laka. Men ji lishihi ma anandin akwanjik ji siliwa hala. ♦ ¹³ Jisasin hishindiya ma jirin, jir ermba ermbak nombo wornan ji tiyaha armek ji uka. ¹⁴ Os jihi lar mashi amber jekamba karok a kayendan or heyendiya nahi ambu, erem uwa ma oto avak ji heyehe or nga

nakrem ji liwa ji hala. Ushinak avak os erem or uwa kava orhi oson or heyehe or humblaraha nor halaka. ¹⁵ Hako orin ji ngriaaha wutarik ji owekmbaha ji uwa hala. Or Jiasin jir nga nakrem hishindiyaanda ma ri, karem ji hishihi orin ji tolo wornaka.

Pol lirin wesambasan or hari

¹⁶ Wasilaka ortonom waphimbiji tontlo oria. Jipjip ji liwa wolo nga nomorawu si talawa wolo nga ermba ermbak jirin or ushinak, waphimbiji orhi jihik si naka. Unak Wasilaka avak jir nga nakrem or sika. ¹⁷ An Pol, wesambasa mashi kaso nom tava anhik jirnjik amu kayenduwa. Jekamba anhi amber wesambasa mashi tava anhik a kayenda nir. Ushinak ma avak li heye li mba, ♦Pol kayenda jekamba kasir,♦ karem li mbakmbahan. ¹⁸ Jirnjik Avui Wasilakan a sawenak waprupshi Wasilaka nihi Jisas Kraishi or halashinak jir amber hom jihik si naka. Unda kasira. Ambehoma.

Mashi Avui Wasilakahi
The New Testament in the Mende Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Mende long Niugini

Copyright © 2005 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Mende

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

fb64f048-1609-51b3-bdee-648d1b3723fe